

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

09.12.2020

Олы Кайбыч ав.

№ 516

«2021-2025 елларга Кайбыч муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын раслау турында

Муниципаль мәгариф системасын үстерүне финанс белән тәмин итү һәм әлеге эшчәнлек өлкәсендә вәкаләтләрне үтәү максатларында, Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Кушымта итеп бирелә торган «2021-2025 елларга Кайбыч муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын расларга.

2. «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль казна учреждениесенә Кайбыч муниципаль районы территориясендә программаны гамәлгә ашыруны тәмин итәргә.

3. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының «2016-2020 елларга Кайбыч муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасын раслау турында» 2015 елның 13 ноябрәндәге 369 номерлы карарын 2021 елның 1 гыйнварыннан үз көчен югалткан дип танырга.

4. Әлеге карарны «Интерент» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» МКУ башлыгы И.И. Хәмидуллинга йөкләргә.

Башкарма комитет житәкчесе
вазифаларын үтәүче,
житәкченең беренче урынбасары

Э.Х.Загидуллина

Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районы
Башкарма комитетының
2020е. __ 12 __ 516 номерлы карары белән
расланган

**«2021-2025 ЕЛЛАРГА КАЙБЫЧ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МӘГАРИФЕН ҮСТЕРҮ»
МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ**

Олы Кайбыч ав., 2020 ел

**2021-2025 елларга
ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ**

Программа атамасы	«2021-2025 елларга Кайбыч муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасы (алга таба - Программа)
Программаның муниципаль заказчы-координаторы	Кайбыч муниципаль районы (КМР) Башкарма комитеты
Программаның муниципаль заказчылары	Муниципальные бюджетные учреждения образования Кайбицкого муниципального района
Основные разработчики Программы	Кайбыч муниципаль районы муниципаль бюджет белем бирү учреждениеләре (киләшү буенча)
Программаның максаты	Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районндагы халыкның үзгәрәп торучы сораулары һәм Татарстан Республикасы икътисадын үстерүнең перспектив бурычлары нигезендә белем бирүнең югары сыйфатын тәмин итү.
Программаның бурычлары	<p>Мәктәпкәчә белем бирүнең нәтижәләлеген: мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген арттыру механизмнарын эшләү һәм гамәлгә кертү; үсешкә сәләтле мохит төзүгә заманча таләпләрне исәпкә алып, мәктәпкәчә белем бирүнең төп программасын гамәлгә ашыручы учреждениеләрнең матди-техник базасын, ресурслар белән тәмин итүне ныгыту; балаларны иртә үстерүне тәмин итә торган мәктәпкәчә белем бирү системасы хезмәтләре спектрнын яңарту; татар телендә тәрбия һәм белем бирүче мәктәпкәчә учреждениеләр челтәрен үстерү; мәктәпкәчә белем бирүнең эчтәлеген, оештыру рәвешләрен, ысулларын һәм технологияләрен камилләштерү; аерым белем бирү ихтыяжлары булган балаларга мәктәпкәчә белем бирү системасын киңәйтү һәм камилләштерү; төп гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы учреждениеләргә йөрми торган мәктәпкәчә яшьтәге балаларны укытуда һәм тәрбияләүдә гаиләләргә ярдәм итү рәвешләрен киңәйтү; савыктыру эшенең төрле формаларына ярдәм итү һәм аларны үстерү аркылы күтәрү.</p> <p>Мәгарифнең заманча моделен түбәндәге юллар аша төзү: бала шәхесенең бербөтен гармонияле үсешен һәм аның заманча социаль-икътисадый киңлеккә уңышлы интеграцияләнүен тәмин итүче һәркем өчен мөмкин булган һәм сыйфатлы белем бирүдә халык ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерү;</p> <p>Мәгариф белән идарә итү системасының нәтижәләлеген:</p> <ul style="list-style-type: none"> • заманча мәгълүмат технологияләрен куллану вәкаләтләрен бүлешү һәм белем бирү процессы субъектларының мөмкин кадәр күбрәк санын мәгариф белән идарә итүгә жәлеп итү нигезендә идарә итү системасын демократлаштыру һәм камилләштерү; • төрле белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы интеграцияләнгән мәгариф учреждениеләре модельләрен кертү; • мәгариф белән идарә итүнең дәүләт-ижтимагый характерын үстерү, мәгариф эшләрендә ата-аналарның (законлы вәкилләреннән), жәмәгатьчелекнен, ижтимагый оешмаларның, бизнес-структураларның катнашу рәвешләрен киңәйтү; • мәгариф учреждениеләренең мәгариф өлкәсендә мобильлекне үстерү, мәгълүмат алмашуны камилләштерү һәм

нәтижәле чишелешләрне тарату өчен чөлтәр хезмәттәшлеген оештыру;

•бердәм белем бирү киндәге кысаларында мәгълүмат-коммуникация технологияләрен нәтижәле файдалану нигезендә мәгариф белән идарә итү системасын камилләштерү аша күтәрү.

Барлык катнашучыларны жәлеп итеп, белем бирүнең сыйфатын бәяләүнең ачык, киң муниципаль системасын формалаштыру мәгариф процессы һәм ижтимагый институтлар. Яңа стандартларга күчү нигезендә белем бирү процессының заманча шартларын тудыру:

КМР демографик һәм социаль-иқтисады шартларын исәпкә алып, мәгариф учреждениеләренең нәтижәле чөлтәрен проектлау һәм булдыру;

муниципаль мәгариф учреждениеләре биналарын һәм корылмаларын ремонтлауны тәмин итү, аларга якын территорияләренә заманча таләпләр нигезендә төзекләндерү;

мәгариф системасының фәнни-методик потенциалын үстерү, аның төрле фәнни учреждениеләр белән элемтәләрен ныгыту, фән вәкилләрен мәгариф учреждениеләрендә эшләргә жәлеп итү;

мәгариф учреждениеләрендә иминлек шартлары тәмин итү.

Белем бирү системасының кадрлар потенциалын белем бирү эшчәнлеген фәнни-методик һәм матди-техник тәмин итүне модернизацияләү аша үстерү;

белем бирүнең педагогик һәм идарә кадрларын һөнәри остальпын арттыруның муниципаль системасын үстерү;

педагогик берләшмәләренең корпоратив-һөнәри культурасын формалаштыру; педагогик коллективлар, идарәче персонал һәм педагоглар дәрәжәсендә КМР мәгариф системасы лидерларын яклау системасын үстерү;

һөнәри берләшмәләренә үстерү, шул исәптән ресурс үзәкләре, методик берләшмәләр базасында.

Заманча белем бирү стандартлары һәм технологияләре кергү:

яңа буын дәүләт белем бирү стандартларына күчү нигезендә мәгариф учреждениеләрен тәмамлаучыларда төп компетентлылык формалаштыру;

укучыларга баланслы кайнар туклану, медицина хезмәте күрсәтү һәм спорт белән шөгьльләнүне сыйфатлы оештыруга нигезләнгән яңа сәламәтлек саклау технологияләрен куллануда системалы алымнар кергү.

Милли мәгарифне үстерү:

милли мәдәниятне һәм дәүләт икетеллеген үстерүне тәмин итү; милли мәгариф системасы эшчәнлегенең нәтижәлеген күтәрү,

Кайбыч муниципаль районында яшәүче халыкларның телләре һәм мәдәниәте традицияләрендә туган телдә белем алу һәм шәхес формалаштыру өчен шартлар тудыру; чөлтәр багланышларын үстерү аша сыйфатлы милли белем алу мөмкинлеген арттыру.

Муниципаль мәгариф системасын мәгълүматлаштыруны үстерү: «Татарстан Республикасында электрон белем» мәгълүмат системасын гамәлгә кергү; барлык дәрәжәләрдә белем бирү системасын үстерүне мәгълүмати тәмин итү - белем бирү процессының мәгариф һәм фәнни-

методик тээмин итү бүлегеннэн алып белем бирү процессының мәгылүмати культурасын арттыруга кадәр; белем бирү процессының мәгылүмати культурасын арттыруга кадәр; мәгариф өлкәсендә социаль әһәмиятле хезмәт күрсәтүләрне электрон рәвештә күрсәтүгә күчү; өстәмә һәм мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрен компьютер техникасы белән этаплап тээмин итү.

Сәләтле балалар белән эшләү системасының нәтижелелеген арттыру:

компетентлы якын килүне кертү һәм профильле һәм дистанцион укыпуны гамәлгә кертү нигезендә белем алучыларның белем бирү маршрутларының вариативлыгын арттыру өчен шартлар тудыру;

сәләтле һәм югары белемле балаларга ярдәмнен яңа формаларын үстерү; сәләтле укучыларга грант ярдәме күрсәтү;

сәләтле балалар белән эшләүче педагогларның һөнәри компетентлыгын арттыру; сәләтле балалар өчен олимпиадалар, фестивальләр, конференцияләр, ярышлар, форумнар һәм слетлар оештыру һәм уздыру;

сәләтле балаларга, ата-аналарга һәм алар белән эшләүче педагогларга психологик-педагогик ярдәм күрсәтү.

Өстәмә белем бирү һәм тәрбия алу мөмкинлекләрен киңәйтү:

балаларга һәм яшүсмерләргә өстәмә белем бирү өлкәсендә заманча муниципаль сәясәт формалаштыру;

өстәмә белем бирүнең эчтәлеген, оештыру формаларын, ысулларын һәм технологияләрен яңарту;

техник профильле берләшмәләр челтәрен киңәйтү;

яңа федераль белем бирү стандартлары шартларында хәзерге шартларда мәгариф учреждениеләрендә шәхесне рухи-әхлакый үстерү һәм тәрбияләү модельләрен эшләү;

сыйныф житәкчеләре эшчәнлеген методик яктан тээмин итү;

балалар коллективларының, балалар ижтимагый оешмаларын һәм берләшмәләренә дә кертеп, тормыш эшчәнлегенә төрле рәвешләрен үстерү нигезендә шәхеснең гражданлык үсешен тээмин итү; гомуми белем бирү учреждениеләрендә, шул исәптән ППЧ аша бала үсешен психологик-педагогик тээмин итү системасын алга таба үстерү

Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнган балалар өчен һәркем файдалана алырлык белем мохите булдыру:

сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнган балалар өчен сыйфатлы белем алу мөмкинлеген арттыру (шул исәптән аларны гади белем бирү учреждениеләренә интеграцияләү өчен шартлар тудыру);

сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнган балаларны укыту процессына дистанцион технологияләр үстерү;

сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнган укучыларга һөнәри юнәлеш бирү өчен шартлар тудыру;

сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнган балалар, ата-аналар һәм педагогларга психологик-педагогик ярдәм күрсәтү; ата-аналарны һәм балаларны инклюзив белем бирүне гамәлгә ашыруга әзерләү проектларын гамәлгә ашыру.

Катлаулы, авыр тормыш хәлендә булган балаларга ярдәм.

Чит телләренә, региональ һәм халыкара хезмәтгәшлекне өйрәнү өчен шартлар тудыру:

	<p>Тирэнтэн өйрэнүчө мэк­тәпләр­нең нәти­жә­ле­ле­ген кү­тә­рү; мэк­тәп укучы­лары һәм пе­да­го­глар де­ле­га­ция­ләр­е белән ал­машу про­грам­ма­ларын га­мә­лгә ашы­ру­ның ю­га­ры дәрә­жә­дә бул­ган мэк­тәпләр, халы­ка­ра про­грам­ма­лар­да кат­на­шу; мил­ли ма­га­риф си­сте­ма­сын үсте­рү буен­ча тө­бәк­ләр белән хез­мәт­тәш­лек.</p>
Про­грам­ма­ны га­мә­лгә ку­ю ва­кы­ты	2021 - 2025 ел­лар
Ярдәм­че про­грам­ма­лар исем­ле­ге	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2021 - 2025 ел­лар­га, ин­клю­зив бе­лём би­рү­не дә кер­теп, мэк­тәп­кә­чә бе­лём би­рү­не үсте­рү. 2. 2021 - 2025 ел­лар­га го­му­ми бе­лём би­рү­не үсте­рү. 3. 2021-2025 ел­лар­га, ин­ва­лид ба­ла­лар­га бе­лём би­рү­не дә кер­теп, өстәмә бе­лём би­рү­не үсте­рү. 4. 2021-2025 ел­лар­га бе­лём би­рү сый­фа­тын бәя­ләү си­сте­ма­сын үсте­рү.
Финан­слау кү­лә­ме	<p>Про­грам­ма буен­ча эш­ләр­не бю­джет фи­нан­сла­вы кү­лә­мнә­ре ки­ме­гән­дә, заказ би­рү­че Про­грам­ма ча­ра­ла­рын бил­ге­лән­гән срок­лар­да га­мә­лгә ашы­ру өчен бю­джет­тан тыш чы­ганак­лар­дан жә­леп итү буен­ча өстәмә ча­ра­лар эшли.</p> <p>Финан­слау бул­ма­ган оч­рак­та, Про­грам­ма ча­ра­ла­ры­на тө­зәт­мә­ләр кер­тер­гә.</p> <p>Кай­быч му­ни­ци­паль районы бю­джет­ты хи­са­бы­на Про­грам­ма­ның бю­джет ас­сиг­но­ва­ни­елә­ре кү­лә­ме:</p> <p>2021 ел­да-273341,3 мең сум; 2022 ел­да-272790,86 мең сум; 2023 ел­да-274269,26 мең сум; 2024 ел­да-274269,26 мең сум; 2025 ел­да-274269,26 мең сум.</p>
Про­грам­ма­ны тор­мыш­ка ашы­ру­ның кө­тел­гән соң­гы нә­ти­жә­ләр­е (нә­ти­жә­ләр­не бәя­ләү ин­ди­ка­тор­ла­ры)	<p>Про­грам­ма ча­ра­ла­рын ту­лы кү­лә­мдә га­мә­лгә ашы­ру 2025 елга тү­бән­дә­гелә­ргә ире­шер­гә мөм­кин­лек би­рә­чәк:</p> <p>Ре­сур­слар­дан нә­ти­жә­ле фай­да­лан­ган­да һәр­кем фай­да­лана алыр­лык сый­фа­тлы бе­лём би­рү­не тә­э­мин итү;</p> <p>бер­дәм дәү­ләт им­ти­хан­ын тап­шыр­ма­ган му­ни­ци­паль го­му­ми бе­лём би­рү оеш­ма­ла­рын тә­ма­млау­чы­лар­ның го­му­ми са­ны, му­ни­ци­паль го­му­ми бе­лём би­рү оеш­ма­ла­ры­ның чы­га­ры­лыш укучы­ла­ры­ның го­му­ми са­ны­нда - 0 про­цент­ка кадәр ки­мү;</p> <p>ата­ана тәр­бия­сен­нән мәх­рүм кал­ган, бар­лы­гы ту­ган­на­ры­на (тәр­бия­гә ба­ла ал­ган гаилә­ләр­гә), ул­лык­ка (кыз­лык­ка), опе­ка­га (по­печитель­лек­кә) би­рел­гән, бар­лык тип­та­гы дәү­ләт (му­ни­ци­паль) уч­ре­ж­де­ни­елә­рен­дә бул­ган гаилә ко­ры­лыш­ы­ның ба­шка формаларында тәр­бия­дә бул­ган (гаилә ба­ла­лар йорт­ла­ры, па­тронат гаилә­ләр) ба­ла­лар­ның өле­шен 98,8 про­цент­ка кадәр арт­ты­ру;</p> <p>агым­да­гы ел­да мэк­тәп­кә­чә бе­лём алу­чы 3 яшь­тән алып 7 яшь­кә кадәр­гә ба­ла­лар са­ны, агым­да­гы ел­да мэк­тәп­кә­чә бе­лём алу­чы 3 яшь­тән 7 яшь­кә кадәр­гә ба­ла­лар са­ны сум­ма­сы­на һәм агым­да­гы ел­да мэк­тәп­кә­чә бе­лём алу­га чи­раг­та то­ру­чы 3 яшь­тән 7 яшь­кә кадәр­гә ба­ла­лар са­ны 100 про­цент­ка кадәр ар­ту;</p> <p>квали­фика­ция кү­тә­рү һәм (яки) һөнә­ри э­зер­лек уз­ган ма­га­риф хез­мәт­кәр­ләр­ен­ең (у­кы­ту­чы­лар, тәр­бия­челәр, мэк­тәп­кә­чә бе­лём би­рү уч­ре­ж­де­ни­елә­ре хез­мәт­кәр­ләр­ен­ең) ма­га­риф хез­мәт­кәр­ләр­ен­ең го­му­ми са­ны­ның 27 про­цент дәрә­жә­сен­дә сак­лап ка­лу;</p> <p>өстәмә бе­лём би­рү про­грам­ма­ла­ры белән ко­лач­лан­ган</p>

	<p>балаларның гомуми саны 5-18 яшьлек балалар һәм яшьләрнең 96 процентка кадәр булган өлешен тәшкил итүе;</p> <p>муниципаль гомуми белем бирү оешмаларының хәзерге заман таләпләренә туры килә торган өлешен 100 процентка кадәр арттыру;</p> <p>гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы физкультура залы булган муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми санында гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль белем бирү оешмаларының өлешен 100 процентка кадәр арттыру;</p> <p>биналары авария хәлендә булган яки капитал ремонт таләп иткән гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль белем бирү оешмаларының гомуми саны 3,9% ка кадәр кимүе;</p> <p>гомуми белем бирү оешмалары педагогик хезмәткәрләренә уртача айлык эш хакын Татарстан Республикасында гомуми белем бирү оешмалары педагогик хезмәткәрләренә уртача айлык эш хакын 100 процент дәрәжәсендә саклап калу;</p> <p>төбәктә мәгариф өлкәсендә квалификацияле хезмәткәрләрнең гомуми санына карата мәгариф өлкәсендә югары квалификацияле хезмәткәрләр санының чагыштырма күләмен 85 процентка кадәр арттыру;</p> <p>урта (тулы) гомуми белем турында аттестат алмаган гомуми белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның өлеше 0 процентка кадәр киметү.</p>
--	--

I. Гомуми нигезләмәләр

2021-2025 елларга Кайбыч муниципаль районы мәгарифен үстерүнең әлеге программасын (алга таба - Программа) эшләү өчен нигез булып Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон, «Мәгариф турында» 2013 елның 22 июлендәге 68-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, кабул ителгән һәм тормышка ашырыла торган «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәнне үстерү», «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү», «2023 - 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләргә саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программалары, «2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясендә тәрбияне үстерү стратегиясе» һәм «2015 - 2025 елларга Татарстан Республикасында укучыларны тәрбияләүне үстерү стратегиясе», мәгариф өлкәсендә башка норматив-хокукый документлар, республика һәм муниципаль максатчан программалар тора.

Программаны тормышка ашыру гражданнарны һәркем өчен мөмкин булган сыйфатлы белем белән тәмин итүгә, тармакны үстерүгә юнәлдерелгән финанс һәм матди чараларның нәтижелелеген күтәрүгә, идарә механизмнарын эшләүдә жәмәгатьчелекнең актив катнашуына, мәгариф системасын үстерүнең адекват бурычларына юнәлдерелгән.

Программада куелган максатларга һәм бурычларга ирешү мәгариф субъектларының структурасында, эчтәлегендә һәм технологияләрендә, оештыру-хокукый рәвешләрендә, финанс-икътисад механизмнарында үзгәрешләргә юнәлтелгән нәтижелә идарә методларын куллануны таләп итә.

Программа:

- мәгариф системасын үстерүнең кыйммәти-мәгънәви, максатчан, эчтәлекле һәм нәтижелә өстенлекләрен билгели, төп үсеш юнәлешләрен, ысулларын һәм механизмнарын билгели;

- милек төре, формасы һәм статусына карамастан, район мәгариф учреждениеләре, дәүләт муниципаль башкарма хакимият органнары, оешмалары һәм

предприятиеләре үсеше мәсьәләләрен хәл итүдә берләштерелгән катнашу зарурлыгында төзелә;

- район мәгариф учреждениеләре коллективларына, ижтимагый оешмаларга һәм хакимият органнарына, мәгариф һәм тәрбия проблемалары белән шөгьльләнүчеләргә, киң шәһәр жәмәгатьчелегенә адреслана;
- шәһәр, район, учреждение дәрәжәләрендә мәгариф учреждениеләре үсешенә төп приоритетларын билгели торган гамәлдәге план-программа документларына яңа һәм төзәтмәләр кергү өчен нигез булып тора.

Төп төшенчәләр һәм терминнар

Текстта еш кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр:

Тәрбия - бала шәхесен социаль норматив модельләргә туры китереп, ижтимагый һәм мәдәни тормышта катнашырга эзерләү максатыннан максатчан формалаштыру .

Мәктәпкәчә белем бирү - 2 яшьтән 7 яшькә кадәрге баланың интеллектуаль, шәхси һәм физик үсешен тәэмин итү.

Балаларга өстәмә белем бирү-гомуми белемнең состав (вариатив) өлеше, белемгә һәм ижатка ныклы ихтыяж булдырырга, үз-үзенә максималь рәвештә тормышка ашырырга, һөнәри һәм шәхси билгеләргә мөмкинлек бирә торган нигезле белем бирү.

Мәгарифне мәгълүматлаштыру - мәгариф эшчәнлегенә барлык төрләренә һәм формаларына яңа мәгълүмати технологияләр кергү процессы.

Милли мәгариф - иң яхшы милли горелф-гадәтләргә һәм Бөтендөнья педагогик тәҗрибәсенә таяна, халыкның мәдәни мирасын бер буыннан икенчесенә максатчан тапшыруны тәэмин итә торган дәүләт һәм халык мәгарифе һәм тәрбия системасы.

Төп гомуми белем - ; Россия Федерациясе Конституциясе нигезендә мәҗбүри һәм һәркем өчен мөмкин булган белем бирүнең икенче баскычы (мәктәпкәчә белемнән соң).

Инклюзив (француз. inclusif - үз эченә ала торган, лат. include - үз эченә алам, кертәм) яки кертелгән белем бирү - гомуми белем бирү (массакүләм) мәктәпләрендә махсус ихтыяжлары булган балаларны укуыту процессын тасвирлау өчен кулланыла торган термин. Инклюзив белем бирү нигезенә идеология салынган, балаларның теләсә нинди дискриминациясен төшереп калдыра, ул барлык кешеләргә тигез мөнәсәбәт тәэмин итә, махсус белем бирү ихтыяжлары булган балалар өчен аерым шартлар тудыра. Инклюзив белем бирү-гомуми белем бирүне үстерү процессы, ул барлык укучылар өчен дә белем алу мөмкинлеген, төрле ихтыяжларга,үзенчәлекле ихтыяжлары булган балаларга жайлашуны күз алдында тоту .

Махсус (коррекция) белем бирү - сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балаларның психологик яктан үсешендәге житешсезлекләренә жиңеп чыгуга яки йомшартуға, аларга белем, остальк һәм күнекмәләренә житкерүгә, шәхесләрен үстерү һәм формалаштыруға юнәлдерелгән махсус психологик-педагогик, социаль-мәдәни һәм сәламәтләнדרү чаралары системасы.

Психологик - педагогик белем бирү - баланың нормаль физик һәм психик үсешен тәэмин итү (тиешле яшьтә үсеш нормасы нигезендә).

Федераль дәүләт белем бирү стандарты - Федераль дәүләт белем бирү стандарты (2007 елның 5 декабрәндәге 309-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, башлангыч белем бирү буенча федераль дәүләт белем бирү стандартлары Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлығының 2009 елның 6 октябрәндәге 373 номерлы, төп белем бирү буенча федераль дәүләт белем бирү стандартлары Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлығының 2010 елның 17 декабрәндәге 1897 номерлы, урта гомуми белем бирү буенча федераль дәүләт белем бирү стандартлары Россия Федерациясе Мәгариф һәм фән министрлығының 2012 елның 17 маендагы 413 номерлы боерыгы белән расланды).

Федераль дәрәжәдәге норматив-хокукий актлар дәүләт аккредитациясенә ия булган учреждениеләр тарафыннан башлангыч гомуми, төп гомуми, урта (тулы) гомуми, башлангыч һөнәри, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда мәҗбүри булган таләпләр жыелмасыннан гыйбарәт.

II. Программа хэл итүгә юнәлдерелгән проблемаларны характерлау һәм килеп туган вәзгыятьне бәяләү

Максатчан Программаның гамәлдә булу өлкәсе торышын анализлау.

Мәктәпкәчә белем бирү

Районда 10 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе, 27 мәктәпкәчә төркем эшли, аларда 391 бала йөри, 2019 елда бу сан 439 бала тәшкит итте. Мәктәпкәчә белем бирү белән тәмин ителеш -58%.

Балалар бакчаларында төркемнәр саны-570 урынга 391 бала. Балалар бакчасына урнаштыру буенча чират 0 кеше тәшкит итә. Мәктәп алды белем бирү учреждениеләрендә балаларны колачлау 100% тәшкит итә.

Мәктәпкәчә белем бирү хезмәтләре күрсәтү өлкәсендә дөүләт-шәхси партнерлыкны үстерү юк. 19 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенә 12се-татар телендә (63%), ә 7се-рус телендә (37%) белем һәм тәрбия бирә.

Олы Кайбыч балалар бакчасы балаларны ике дөүләт теленә өйрәтү буенча эксперименталь мәйданчык булып тора, шул ук балалар бакчасы татар телендә белем һәм тәрбия бирүче база балалар бакчаларының республика исемлегенә кертелде. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы боерыгы нигезендә районда «Федоровский «Теремок» балалар бакчасы»нда ФДББС буенча база мәйданчыгы булдырылды.

Гомуми урта белем

2020/2021 уку елында Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында 16 гомуми белем бирү учреждениесе эшли, аларда 1341 бала укый (2019/2020 уку елында-1385). Аларның 5се-башлангыч (урта һәм төп белем бирү мәктәпләре филиаллары), 11е-төп, 6сы-урта, мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен мәктәпләр юк.

Сыйныфларның уртача тулылыгы-7,4 кеше (узган уку елында -8,4 кеше).

«Укытучы-укучы» нисбәте: 1/8 кеше (узган уку елында-1/8 кеше).

Ике сменада укымыйлар.

Милли мәгариф

Районда милли мәгариф учреждениеләре челтәре сакланып калган. 2020-2021 уку елына районда туган (татар) телендә белем бирүче 9 мәктәп эшли. Аларда 554 укучы белем ала. Татар балаларын туган (татар) телендә укыту һәм тәрбияләү район буенча 75,25% тәшкит итә (2019 елда-73,49 %, 2018 елда-65,64 %). Туган (чуаш) телен өйрәнүче мәктәптә 38 укучы белем ала. Аларның 19ы чуаш милләтеннән һәм 13е туган (чуаш) телен өйрәнә (68,4%).

Капиталь һәм агымдагы ремонт

50% һәм аннан да күбрәк тузган мәгариф оешмалары: 6 - мәктәпкәчә учреждение, 9 – мәктәп, 2 –филиал.

2020 елда Татарстан Республикасы бюджетыннан капитал ремонтка Кошман төп мәктәбен капитал ремонтлауга 16824770 сум бүлеп бирелгән.

«Үсеш ноктасы» проекты буенча «Хәзерге заман мәктәбе» милли проекты буенча 2020 елда «Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Хужа Хәсән урта гомуми белем бирү мәктәбе» муниципаль бюджет белем бирү учреждениесенә 1200000 сум акча бүлеп бирелде.

Мәгариф учреждениеләрен агымдагы ремонтлауга бүгенге көндә муниципаль бюджеттан 331720 сум акча бүлеп бирелгән.

Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы гомуми белем бирү учреждениеләренә 15 маршрут буенча, 13 мәктәпкә һәм 2 филиалга 347 укучыны йөртү өчен 15 маршрут буенча 15 мәктәп автобусы хезмәт күрсәтә.

Профильле эзерлек һәм профильле укыту

2020/2021 уку елында районның 16 мәктәбендә профильне эзерлегә оештырылган. Профильле эзерлек дәрәжәсе 100% тәшкит итә.

Профильле укыту 1 урта гомуми белем бирү мәктәбендә оештырылган (узган уку елында – 3). Профильле белем бирү 16,7% тәшкил итә (узган уку елында – 44%).

2019/2020 уку елында укыту профильләре белән:

- социаль – гуманитар-0% (2019/2020 елда-28%);
- химия-биология – 9,9 % (2019/2020 елда – 15,5%%);
- табигый-фәнни – 15,5% (2019/2020 елда-0%) класслар ачылды.

Йомгаклау аттестациясе

2019/2020 нче уку елында 11 нче сыйныфтан 95 кеше чыгарылган. Белем турында аттестатны 95 чыгарылыш сыйныф укучысы алды. Медалистлар саны -17 кеше, бу 17,9% тәшкил итә, аларның 17се «Укуда аерым уңышлар өчен» медальләре белән бүләкләнде. Аттестат алмаучылар юк.

БДИ нәтижәләре

Районның гомуми белем бирү мәктәпләрен тәмамлаучыларның БДИ фәннәрненнән өч ел белән чагыштырганда уртача баллары:

Предметлар	2018 ел	2019 ел	2020 ел
Рус теле	65,4	66,8	67,71+
Профильле математика	64,4	63,4	49,72
Физика	50,15	53	49,38
Химия	53,9	58,5	58,29
Биология	45,3	55,5	54,20
Тарих	52,5	64,5	75,75+
Жәмгыять белеме	56	60,3	61,36+
Информатика	-	59,6	-
География	-	65	-
Әдәбият	-	77	-
Инглиз теле	71,25	82	75,60
Татар теле (БРИ)	89	-	-

Республика белән чагыштырганда БДИ нәтижәләре:

Предмет	ТР	Район	Динамика
Рус теле	74,67	67,71	-6,96
Профильле математика	59,5	49,72	-9,78
Жәмгыять белеме	63,41	61,36	-2,05
Химия	59,16	58,29	-0,87
Физика	60,03	49,38	-10,65
Тарих	64,09	75,75	+11,66
Биология	56,13	54,20	-1,93
Инглиз теле	76,66	75,60	-1,06

Республика буенча уртача күрсәткечләр белән чагыштырганда, ТДИ нәтижәләре

Предмет	Катнашучылар саны район буенча		ТР буенча уртача билге		Район буенча уртача балл		Район буенча уртача билге	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Рус теле	170	126	4,15	4,14	33,69	32,75	4,33	4,02
Профильле математика	170	126	3,99	4,07	20,42	19,6	4,27	4,16
Физика	3	6	4,00	4,12	27,67	26,5	4,34	4,17
Химия	22	19	4,45	4,49	23,19	27,21	4,09	4,63
Информатика	18	30	3,87	4,05	15	15,67	4,12	4,27
Биология	102	60	3,62	4,21	32,07	28,4	4,04	3,78

Тарих (XX гасыр белән)	3	2	3,80	3,98	27,34	33	3,67	4,5
География	81	67	4,15	4,04	24,7	25,71	4,26	4,39
Инглиз теле	1	1	4,48	4,50	51	63	4	5
Немец теле	0	0	4,05	3,94	-	-	-	-
Француз теле	0	0	4,04	4,16	-	-	-	-
Жәмгыять белеме	96	67	3,67	3,73	27,48	27,62	3,82	3,79
Әдәбият	2	0	3,79	4,25	25,5	-	4	-
Тарих (XX гасырдан башка)	-	-	-	3,91	-	-	-	-

Белем бирү учреждениеләрен компьютерлаштыру

Районның 16 мәктәбе компьютер техникасы белән тәэмин ителгән, бер компьютерга 8 укучы туры килә. Бүгенге көндә районның барлык урта һәм төп мәктәпләре мәгълүматлар тапшыруның жепселле-оптик линиясе буенча «Интернет» челтәренә тоташтырылган. Компьютер паркының тузуы 67 % тәшкил итә.

«Укытучыга – ноутбук» программасы буенча 227 ноутбук куелган.

«Мәгариф» илкүләм проекты кысаларында Кайбыч муниципаль районында «Үсеш ноктасы» цифрлы һәм гуманитар профильле ике мәгариф үзәге ачылды: 2019 елда Олы Кайбыч, 2020 елда Хужа Хәсән урта гомуми белем бирү мәктәбе базасында. Әлеге мәктәпләр заманча уку жиһазлары белән жиһазландырылган. Үзәкнең бурычлары-«Технология», «Математика һәм информатика», «Физик культура һәм тормыш эшчәнлегенә иминлегенә нигезләре» фән өлкәләре буенча төп гомуми белем бирү программасын үзләштерүче мәктәп укучыларының 100% тан да ким булмаган матди-техник базасында үз эшчәнлеген колачлау, шулай ук мәктәптә укучыларның гомуми контингентыннан ким булмаган санда цифрлы, табигый-фәнни, техник һәм гуманитар профильле өстәмә гомуми белем бирү программалары белән тәэмин итү.

Өстәмә белем һәм тәрбия

Районда 3 өстәмә белем бирү учреждениесе эшли, аларда 1232 бала шөгыйльләнә (2019 елда – 1215 бала, 87,8%) («ЭКО» мәктәптән тыш эшләр үзәге МБӨБУ- 680, «Балалар сәнгать мәктәбе» МБӨБУ -75, «Спорт мәктәбе» МБО -477). Укучыларны өстәмә белем бирү белән колачлау 91,9% тәшкил итә.

«Юнармия» хәрәкәте белән колачланган балалар өлеше – 25,4% (341 яшьармияче).

«РДШ» хәрәкәте белән колачланган балалар өлеше – 39,7% (532 бала).

Педагогик кадрлар белән тәэмин итү

Бүгенге көндә Кайбыч районы мәгариф системасында 27 белем бирү оешмасы эшли, шуларның 16сы - мәктәп, 10 балалар бакчасы, 1се -балаларга өстәмә белем бирү учреждениесе.

Мәгариф учреждениеләрендә 523 кеше эшли, шуларның 339ы педагогик хезмәткәр.

Мәктәпләрдә 268 педагогик хезмәткәр эшли, шулардан 217 укытучы һәм 51 житәкче состав.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә – 56.

Өстәмә белем бирү учреждениесендә - 5.

Педагогик хезмәткәрләрнең уртача яше - 42 яшь.

Мәктәпләрдә 223 кеше (84,15%) югары һәм беренче категориягә ия. Алардан 62 кеше - югары (23,4%) һәм 161 кеше беренче (60,75%) категорияле.

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләрендә 33 кешенең категориясе бар (57,89%). 2 -югары (3,51%) һәм 31- беренче (54,39%).

248 педагог югары белемле (93%) һәм 20 - урта махсус белемле (7%). Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендә 44 кеше (78,6 %) югары белемле һәм 12 кеше (21,4%) махсус урта белемле.

Мактаулы исемнәр һәм бүләкләр:

«ТРның атказанган укытучысы» - 5 кеше;

«РФ гомуми белем бирү мактаулы хезмәткәре» -20 кеше;

РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының Мактау грамотасы – 33 кеше;
 «Мәгарифтәге казанышлары өчен» күкрәк билгесе - 55 кеше.;
 ТР Мәгариф һәм фән министрлыгының Мактау грамотасы – 94 кеше.

Талантлы яшьләргә ярдәм итү

2019-2020 елларда узган фән олимпиадаларының муниципаль этабында 551 укучы катнашты. 62 кеше жиңүче, 67 кеше призер булды.

Региональ һәм республика этабында 27 укучы катнашты. Жиңүчеләр-2 кеше, призерлар-5 кеше. «Олимпка юл» олимпиадасы призеры.

1нче таблица. Кайбыч муниципаль районының мәгариф системасы үсешенә йогынты ясыый торган тышкы мохит факторлары (SWOT-анализ)

Тышкы мохит факторлары	Тенденцияләр	
	Уңайлы мөмкинлекләр	Потенциаль куркынычлар
Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының мәгариф сясәте	Яңартуга дәүләт ярдәме: - «Мәгариф» өстенлекле илкүләм проекты; - федераль дәүләт белем бирү стандартлары (ФДББС); - учреждениеләрнең мөстәкыйльлеген киңәйтү буенча федераль законнар федераль законнар 83-ФЗ); - «Безнең яна мәктәп» милли инициативасы;	- педагогик һөнәри жәмәгәтьчелекнең традицион консерватив аңы; - стандартларның акрын характеры, стандарт идеяләренә гамәлгә кертелгәнче үк искерүе - педагогларның һөнәри эзерләү системасының сыгылмаучанлыгы һәм соңга калучанлыгы
Демографик сясәт һәм тенденцияләр	Гаилә кыйммәтләрен, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; туучылар санын арттыру; кризислы хәлләрдә гаиләгә социаль-психологик ярдәм күрсәтү.	Педагогик кадрларның картаюы; халыкның югары мөлкәт дифференциациясе; гаиләгә житәрлек дәрәжәдә социаль ярдәм күрсәтмәү; мөмкинлекләре чикләнган балалар санының артуы.
Мәгариф өлкәсендә массакуләм мәгълүмат чараларының активлыгы	Журналистлар бергәлегенең мәгариф өлкәсендә актив эшләргә потенциал эзерлеге; педагогларга һәм ата-аналарга юнәлдерелгән махсус массакуләм мәгълүмат чараларын чыгару тәжрибәсе булу; массакуләм мәгълүмат чараларына уңай белем бирү практикалары турында мәгълүмат тарату чарасы буларак дәүләт-ижтимагый ярдәм күрсәтү.	массакуләм мәгълүмат чараларының деструктив функциясе саклана, мәктәпкә һәм «мәктәп-жәмгыять» мөнәсәбәтләренә жимергеч тәэсир итә; массакуләм мәгълүмат чараларында мәгариф мәсьәләләренә

		максатчан ярдәм булмау; мэгариф өлкәсендә мэгълүмат сәясәте булмау; педагогларның массакуләм мэгълүмат чараларында кулланыла торган мэгълүматка ышанычын югалту.
Инновацион потенциалны, инновацион практикаларны үстерү, район икътисадында инновацияләрне популярлаштыру	Педагогик коллективларны, фәнне, нәтижәле педагогик практикаларны берләштерә торган инновацион педагогик бергәлекләр формалаштырыла.	Инновациялэргэ карата бюрократик мөнәсәбәт - хисаплар өчен; инновацион эшчәнлеккә муниципаль биремне булу инструментларының булмавы; педагогик коллективлар тарафыннан инновацион эшчәнлекне имитацияләү һәм инновацион йөкләнеш.

2нче таблица. Кайбыч муниципаль районы мэгарифе үсешенә йогынты ясыи торган эчке факторлар

Эчке мохит факторлары	Уңайлы мөмкинлеклэр	Потенциаль куркынычлар
Белем бирү сыйфаты, сыйфат контроле	Формалашкан гомуми белем бирү сыйфаты һәм аны бәяләү системасы; район педагогларының Бөтенроссия конкурсларында хезмәт сыйфатын бәяләүдәге алдынгы позицияләре.	Белем бирү сыйфатын бәяләүнең ижтимагый-дәүләт системасы институтларының булмавы; БДИның югары нәтижәләрен алу өчен мәктәпнең оптималь кулланылучы потенциалы; төп мәктәп укучыларының йомгаклау аттестациясе институты үсешендә начар динамика һәм башлангыч мәктәптә аның булмавы; халыкара сыйфатны бәяләү системаларына көчсез интеграция; учреждениеләр һәм районнар киселешендә белем бирү сыйфаты дәрәжәсенен көчле дифференциациясе.

Кадрлар потенциалы	Педагогик кадрларның югары квалификациясе; РФ һәм ТР мәгариф системасында лидерлык традицияләре; өзлексез квалификация күтәрү традицияләре; шактый социаль ярдәм күрсәтү һәм педагогик һөнәрне грантлар аша үстерү.	Кадрларның тендрлы «тигезсезлеге»; педагогик һәм житәкче кадрларны акрын яңадан торгызу; һөнәри яну феноменын үстерү; педагогның ата-аналар, укучылар һәм башка тышкы мөнәсәбәтләр субъектлары алдында якланмавы.
Мәгариф системасы инфраструктурасы, куркынычсызлык	Агымдагы һәм капитал ремонт адреслы программаларын тормышка ашыру; мәгариф инфраструктурасын үстерүгә чаралар арту тенденциясе.	Мәгариф өлкәсендә проектларны гамәлгә ашыруда бизнесның активлыгы түбән; мәктәп территорияләрен формалаштыру культурасының житәрлек булмавы; югары дәрәжәдәге белем бирү учреждениеләре һәм гомуми белем бирү мәктәпләре инфраструктурасы буенча дифференциация, бу сыйфатлы белем алуга тигез булмаган керү ситуациясен көчәйтә; күзәтчелек органнары күрсәтмәләрен үтәү өчен бюджет бүлеп бирә торган акчаларның житәрлек булмавы.
Икътисадый-хокукий мохит	Хәзерге икътисади шартларда эшчәнлек өчен житәрлек норматив-хокукий база эшләнгән.	Системаны үстерү өчен финанс мәсьәләләре буенча учреждениеләрнең житәкче составының житәрлек булмавы; белем бирү хокукы юристларының булмавы; белем бирү эшчәнлеген финанслау нормативлары ихтыяжларга туры килми; түләүле белем бирү хезмәтләрен үстерү өчен халыкның керемнәре житәрлек дәрәжәдә түгел.
Ата-аналар жәмәгатьчелеге	Ата-аналарның югары потенциалы; реаль эшләүче ижтимагый ата-аналар оешмалары булу; күпчелек ата-ананың мәгариф кыйммәтләренә бирелгәнлеге; халыкның чагыштырмача	Жәмәгать идарәсендә ата-аналарның активлыгы түбән; ата-аналарның тәрбия һәм белем бирү өчен җаваплылыгы түбән булу; ата-аналар арасында мәгариф учреждениеләренә балалар һәм аларның белеме өчен

	югары белем бирү һәм мәдәни дәрәжәсе.	жаваплылығы арта бару; ата-аналарның белем бирү һәм социаль статусы һәм югары уку йортларына керү арасында көчле бәйлелек.
Балалар, яшьләр өчен кыйммәти максатлар	Мәктәпне тәмамлаучыларның белем һәм мәдәниятенә потенциал югары дәрәжәсе; белем бирүнең кыйммәти үсеше; тормышта уңышның үз сәләтләренә һәм тырышлыкларына бәйле булуына ышану; кешенең һөнәри сыйфатларын карьера уңышының нигезе итеп тану; сәламәт яшәү рәвешенә «модаль» тенденцияләр формалаштыру; фикерләү рәвешенә критик формалашуы һәм коммуникатив компетенцияләргә басым ясау.	Һөнәри үзбилгеләнештән югары белем алу кыйммәтләренә өстенлеге.
Өстәмә белем бирү	Гадәттәгечә, өстәмә белем бирү секторының көчле позициясе; һәр мәгариф учреждениесендә өстәмә белем бирүне үстерүнең оештыру-хокукий мөмкинлекләре булу.	Өстәмә белем бирү системасының төп фондлары шактый тузган булу; кадрлар потенциалы житмәү
Инновацион практикалар	Районда инновацион хәрәкәт сакланды һәм яңартылды; инновацион технологияләргә таратуда сизелерлек тәҗрибә бар.	Инновацион хәрәкәтне формалаштыру

III. Проблеманың эчтәлеген һәм аны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Мәгариф процессын модернизацияләүгә һәм мәгариф учреждениеләренә материал-техник базасын заманча таләпләргә туры китереп яңартуга юнәлтелгән чараларны гамәлгә ашыру практикасы Кайбыч муниципаль районы мәгарифен бердәм программада үстерү өчен өстенлекләргә берләштерү зарурлыгын күрсәтте.

Мәгарифне үстерү программасы Кайбыч муниципаль районы мәгариф системасы белән идарә итүдә программа-максатчан якын килүне тормышка ашыру, белем бирүнең яңа сыйфатына чыгу перспективаларын билгеләү, аның динамикасын, көндәшлеккә сәләтлелеген тәмин итү мөмкинлегенә бирәчәк.

IV. Программаны тормышка ашыру куркынычларын һәм аларны киметү чараларын бәяләү.

Программаны тормышка ашыруның төп куркынычларына түбәндәгеләр керә:

- финанс-икътисадый куркынычы: Программа чараларын, шул исәптән муниципалитетлар, мәгариф оешмалары арасында да финанслап бетермәү;

- норматив хокукый куркынычлар: программа чараларына йогынты ясый торган кирекле норматив актларны кабул итмәү яки вакытында кабул итмәү;
- оештыру һәм идарә итү куркынычлары: программа кысаларында хәл ителә торган мәсьәләләрне тиешенчә эшләп бетермәү, идарә потенциалын тиешенчә эзерләмәү, программаны тормышка ашыру мониторингы системасының адекват булмавы, чараларны гамәлгә ашыру срокларыннан артта калу.

Норматив куркынычлар. Хәвеф-хәтәрләрне бетерү (минимальләштерү) программаны тормышка ашыруны планлаштыру сыйфаты, аны тормышка ашыру мониторингын тәмин итү һәм кирекле үзгәрешләрне оператив рәвештә кертү белән бәйле.

Оештыру һәм идарә итү куркынычлары. Хаталы оештыру схемасы һәм начар идарә итү потенциалы (шул исәптән яңа инструментлар белән эшләү өчен квалификациянең житезлек дәрәжәдә булмавы) программаны гамәлгә ашыру процессы белән нәтижәсез идарә итүгә, төп башкаручының һәм программада катнашучыларның эш-гамәлләрен килештермәүгә, муниципаль дәрәжәдә һәм белем бирү оешмалары дәрәжәсендә программа чараларын гамәлгә ашыруның түбән сыйфатына китерергә мөмкин. Куркынычны бетерү программаны һәм аның ярдәмче программаларын даими һәм оператив мониторингны (шул исәптән социологик) тормышка ашыруны тәмин итү, шулай ук мониторинг мәгълүматларын анализлау нигезендә программаны төзәтү хисабына мөмкин.

Куркынычны киметүнең мөһим чарасы булып мәгариф системасының идарә кадрларын аттестацияләү һәм яңадан эзерләү, шулай ук программаны гамәлгә ашыра башлаганчы мониторинг инструментларын алдан эшләү тора.

V. Программа составындагы чаралар

«2021-2025 елларга Кайбыч муниципаль районы мәгарифен үстерү» муниципаль программасының ярдәмче программалары

1. «2021-2025 елларга инвалидларга белем бирүне дә кертеп, мәктәпкәчә белем бирүне үстерү»

№	Эшләрнең эчтәлегә	Үтәү вакыты	Финанс-лау чыганакалары	Финанслау ихтыяжы - мең сум				
				2021	2022	2023	2024	2025
1.	Педагогик кадрларның квалификациясен арттыру (командировка чыгымнары)	2021-2025	жирле	40,0	45,0	50,0	55,0	60,0
2.	«Ел тәрбиячесе» бөтенроссия конкурсының муниципаль этабын оештыру	2021-2025	жирле	25,0	28,0	30,0	35,0	40,0
3.	Балалар бакчасын йомшак инвентарь һәм юу чаралары белән тәмин итү	2021-2025	жирле	1100,0	1100,0	1100,0	1100,0	1100,0
4.	Тәрбияләнүчеләр өчен муниципаль	2021-2025	жирле	20,0	25,0	30,0	35,0	40,0

	конкурслар үткөрү							
5.	Педагоглар өчен муниципаль конкурслар үткөрү	2021-2025	жирле	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
6.	Саламатлеге чиклэнгән балалар булган төркемнәрне жиһазлау (күрсәтмә кулланма и инвентарем)	2021-2025	Жирле, субвенция	100,0	120,0	130,0	140,0	150,0

2. «2021-2025 елларга инклюзив белем бирүне дә кертеп, гомуми белем бирүне үстөрү»

№	Эшләрнең эчтәлеге	Үтәү вакыты	Финанс-лау чыганагы	Финанслау ихтыяжы-мең сум				
				2021	2022	2023	2024	2025
1.	Укучыларны Бөтенроссия укучылар олимпиадасының төбәк этабына, төбәк укучылар олимпиадасының йомгаклау этабына, «Олимпка юл» олимпиадасына жиһәрү	2021-2025	жирле	120,0	125,0	130,0	135,0	140,0
2.	Укучылар өчен конференцияләр һәм муниципаль конкурслар үткөрү	2021-2025	жирле	50,0	55,0	60,0	65,0	70,0
3.	Бөтенроссия укучылар олимпиадасының һәм төбәк укучылар олимпиадасының муниципаль этабын үткөрү	2021-2025	жирле	11,0	13,0	14,0	15,0	15,0
4.	Педагогик хезмәткәрләрнең квалификациясен күтәрү	2021-2025	жирле	170,0	175,0	180,0	185,0	190,0
5.	Бөтенроссия «Ел укытучысы», «Педагогик дебют»	2021-2025	жирле	50,0	55,0	60,0	65,0	70,0

	конкурсының муниципаль этабын оештыру һәм үткәрү							
6.	Мәгариф хезмәткәрләренәң Август конференциясе үткәрүне оештыру, «Профессиональ конкурслар» жинүчеләрен бүләкләү тантанасы	2021-2025	жирле	200,0	200,0	200,0	200,0	200,0
7.	Янгынга каршы чаралар (утсүндергечләр, эшкәртү агач конструкцияләрне һ.б.) сатып алу	2021-2025	жирле	1500,0	1500,0	1500,0	1500,0	1500,0
8.	Педагогик хезмәткәрләр өчен конференцияләр һәм муниципаль конкурслар үткәрү	2021-2025	жирле	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
9.	Балаларны база мәктәпләренә алып бару өчен транспортта йөртүне оештыру	2021-2025	жирле	11114,4	11558,9	12021,3	12502,2	13002,2
10	«2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы мәгарифен һәм фәннен үстерү», «2014 - 2020 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында башка телләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү», «2023 - 2030 елларга Татарстан Республикасы дәүләт телләрен һәм Татарстан Республикасында	2021-2025	жирле	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0

башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү» дәүләт программаларын гамәлгә ашыру								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

3. «2021 -2025 елларга инвалид балаларга белем бирүне дә кертеп, өстәмә белем бирүне үстерү»

№	Эшләрнең эчтәлеге	Үтәү вакыты	Финанс-лау Чыганаклары	Финанслау ихтыяҗы-мең сум				
				2021	2022	2023	2024	2025
1.	Район эчендә психологик десант сәфәрләрен оештыру (ягулык-майлау материаллары сатып алу)	2021-2025	жирле	90,0	95,0	100,0	105,0	110,0
2.	Укучыларны физик культура һәм спорт буенча республика, зона ярышларына жибәрү (ташу)	2021-2025	Жирле	1200,0	1400,0	1600,0	1700,0	1800,0
3.	Психологик тестлар, мастер - класслар үткәрү өчен канцелярия товарлары алу	2021-2025	Жирле	30,0	35,0	40,0	45,0	50,0
4.	Техник юнәлешле чаралар, конкурслар, ярышлар, акцияләр оештыру һәм үткәрү	2021-2025	Жирле	100,0	120,0	150,0	175,0	200,0
5.	Балалар хәрәкәтен үстерүгә һәм балаларны социальләштерүгә юнәлдерелгән чаралар оештыру һәм үткәрү	2021-2025	Жирле	100,0	120,0	150,0	175,0	200,0
6.	Муниципаль туристик слет оештыру һәм үткәрү, республика слетында катнашу	2021-2025	Жирле	250,0	280,0	300,0	310,0	320,0
7.	Укыту-кыр жыйнакларын оештыру һәм үткәрү	2021-2025	Жирле	130,0	150,0	170,0	200,0	230,0
8.	Республика сәнгать юнәлешендәге конкурсларның муниципаль этабын үткәрү	2021-2025	Жирле	20,0	25,0	30,0	35,0	40,0
9.	Сәләтле укучы балаларны хөрмәтләүне оештыру һәм	2021-2025	Жирле	100,0	120,0	140,0	160,0	180,0

	үткөрү								
10.	Өстәмә белем бирү учреждениеләре педагогларының квалификациясен арттыру	2021- 2025	Жирле	200,0	250,0	300,0	350,0	400,0	
11.	Укытучылар көне	2021- 2025	Жирле	100, 0	120,0	150,0	200,0	250,0	
12.	Тәрбия өлкәсендә педагогик хезмәткәрнең «Ел сыйныф житәкчесе», «Ел педагог-психологы», «Ел өстәмә белем педагогы», «Ел остазы» муниципаль конкурсларын үткөрү	2021- 2025	Жирле	150, 0	170,0	190,0	210,0	250,0	
13.	Муниципаль психолог-педагог хезмәтен жиһазлау	2021- 2025	Жирле	30,0	35,0	40,0	45,0	50,0	

4. «2021 - 2025 елларга белем бирү сыйфатын бәяләү системасын үстерү»

№	Эшләрнең эчтәлегә	Башкару сроклары	Финанслау чыганакалары	Финанслауга ихтыяж, мең сум				
				2021	2022	2023	2024	2025
1.	Дәүләт йомгаклау аттестациясен үткөрү	2021-2025	Жирле	210,0	215,0	220,0	225,0	230,0
2.	Белем бирү сыйфатын бәяләүнең күпдәрәжәле системасы кысаларында чараларны гамәлгә ашыру	2021-2025	Жирле	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
3.	Белем бирү оешмаларына методик десантлар үткөрү өчен район эчендә чыгуларны оештыру (ягулык- майлау материаллары сатып алу)	2021-2025	Жирле	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0

VI. Программаны гамәлгә ашыруны идарә итү механизмы

Программаны гамәлгә ашыру өчен җаваплылык үзеге - «Кайбыч муниципаль районы мәгариф бүлегә» МКУ, ул максатчан индикаторларны мониторинглауны гамәлгә ашыра.

Программаны гамәлгә ашыру барышы турында мәгълүмат гавами мәгълүмат ресурсына кертелә. Әлеге Программаны үзгәртү аны гамәлгә ашыру барышын ел саен анализлау нәтижәләре буенча башкарыла. Үзгәреш турында карарлар Кайбыч муниципаль районының башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

Программа буенча хисапны «Кайбыч муниципаль районы мәгариф бүлеге» МКУ хисап чорыннан соң килүче елның 1 мартына кадәр район Советына жиберә.

VII. Программаны гамәлгә ашыруның социаль-икътисадый нәтижәләгә бәяләү

- 2021-2025 елларга Кайбыч муниципаль районы мәгарифен үстерү максатчан программасының социаль нәтижәсе түбәндәгеләр белән тәмин ителәчәк:
  - сыйфатлы белем алу мөмкинлеге, Кайбыч муниципаль районы халкының белем алу өлкәсендә төрле ихтияжларын канәгатьләндерү;
  - инновацион үсеш программалары һәм проектлары, педагогларның квалификациясен күтәрү программалары гамәлгә ашырыла торган белем бирү учреждениеләренә, әйдәп баручы югары уку йортларының чөлтәр социаль-белем бирү партнерлыгы;
  - инновацион тәҗрибәне үстерергә, сакларга һәм таратырга мөмкинлек бирә торган төрле мәгариф инновацияләрен аякка бастыру һәм аларга ярдәм итү өчен шартлар булдыру;
  - педагогик кадрларны алдынгы педагогик тәҗрибәләр нигезендә әзерләүне һәм яңадан әзерләүне башкару;
  - муниципаль белем бирү системасының тармак йомыклығын бетерү, мәгарифкә социаль заказ формалаштыру һәм гамәлгә ашыру өчен жәмәгатьчеләкне жәлеп итү;
  - муниципаль белем бирү системасы учреждениеләренә белем бирү сыйфатын һәм - мәгариф системасының ресурс ягыннан тәмин ителешен үстерү, аның инвестиция ягыннан тәмин ителешен, жәлеп итүчәнлеген арттыру.

VIII. Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре

- балалар бакчасына урнаштыру чиратында теркәлгән 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге барлык балаларга мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы мәктәпкәчә мәгариф оешмаларында мәктәпкәчә белем бирү стандартлары таләпләренә туры килә торган мәктәпкәчә белем алу мөмкинлеге биреләчәк;
- мәктәп яшендәге барлык балаларга гомуми белем бирүнең һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез дәүләт гарантияләрен үтәү тәмин ителәчәк;
- барлык инвалид балаларга да дистанцион яисә инклюзив белем бирү рәвешендә гомуми белем бирү программаларын үзләштерү мөмкинлеге биреләчәк;
- арлык укучыларга яшәү урынына бәйсез рәвештә укуының заманча шартларына керү мөмкинлеге тәмин ителәчәк;
- барлык өлкән сыйныф укучылары да профильле укуының белем бирү программалары буенча белем алу мөмкинлеген алачак;
- иң уңышлы мәктәпләр арасында мәгариф сыйфатында аерма кимиячәк;
- барлык чыганақлардан гомуми белем бирү оешмаларының педагог хезмәткәрләренә уртача хезмәт хакы регион икътисады буенча уртача хезмәт хакының кимендә 100 процентын тәшкил итәчәк;
- барлык педагогларга да өзлексез һөнәри үсеш мөмкинлеге тәмин ителәчәк;
- гомуми белем бирү оешмаларында югары уку йортында белем бирү йомгаклары буенча югары белем бирү нәтижәләре булган яшь педагогларның өлеше артачак;
- милли мониторингларда укучыларның нәтижәләре яхшырачак (укучыларның башлангыч, төп, урта гомуми белем бирү программаларын үзләштерүгә әзерлеге);
- Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы белем бирү пространствосының бердәмлеге тәмин ителәчәк;
- баланың социаль актив шәхесен формалаштыруга юнәлдерелгән заманча белем бирү программаларын гамәлгә кертү тәмин ителәчәк;
- укучыларны өстәмә белем бирү хезмәтләре белән колачлау өлеше артачак;
- район мәгариф оешмаларында белем бирү процессын оештырганда заманча мәгълүмати-

компьютер технологияларен куллану киңәячәк;

-Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының гомуми белем бирү оешмаларында сәламәтлеге мөмкинлекләре чикләнгән балаларны укыту мөмкинлеге киңәячәк;

- дәрестән тыш һәм мәктәптән тыш эшчәнлекнең төрле рәвешләрендә эшләүче балалар һәм яшүсмерләр саны артачак;

- Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының барлык мәгариф оешмалары рәсми сайтларда үз эшчәнлекләре турында мәгълүматтан файдалануны тәэмин итәчәк.

IX. Программаны ресурслар (финанс) белән тәэмин итү

Программаны гамәлгә ашыру максатларында төрле дәрәжәдәге бюджетлар ресурслары файдаланылачак. Программаны финанслау механизмы дөүләт ярдәменен төрле рәвешләрен куллануны күздә тотып, шул исәптән:

а) федераль һәм республика бюджетларынан чараларны турыдан-туры финанслау;

б) субсидияләр һәм субвенцияләр бирү;

в) бюджеттан тыш акчалардан финанслау.

Программаны уңышлы гамәлгә ашыру өчен бюджеттан тыш акчаларны жәлеп итүнен гамәлдәге механизмнары кулланылачак.

Индикаторлар һәм Программаны гамәлгә ашыру күрсәткечләре

	Программа юнәлешләре максатчан күрсәткечләр	2021	2022	2023	2024	2025
1. Мәктәпкәчә белем бирү системасын үстерү һәм аның нәтижелелеген арттыру						
1.1.	Мәктәпкәчә белем белән, мәктәпкәчә яшьтәге балаларның гомуми санында, мәктәпкәчә яшьтәге балаларның гомуми саны	60	61	62	63	65
1.2.	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләренә йөрми торган балаларны, мәктәпкәчә белем белән тәэмин итү,%	99	100	100	100	100
1.3.	3 яшьтән 7 яшькә кадәрге, мәктәпкәчә белем бирү хезмәтен һәм (яисә) аларны карау буенча төрле оештыру-хокукий рәвештәге һәм милек рәвешендәге оешмаларда, 3 яшьтән алып 7 яшькә кадәрге балаларның гомуми санына карата хезмәт күрсәтелүче балалар өлеше, %	98,5	99	100	100	100
1.5.	Туган телдә тәрбияләнүче балаларның, мәктәпкәчә яшьтәге татар балаларының гомуми санына карата	95,5	95,6	95,7	95,8	95,9

	өлөшө, %					
1.6.	педагогларның гомуми санына карата мөктөпкөчө белем бирүне оештыруга федераль дөүлөт талөплөрен кертү проблемасы буенча белем алган педагоглар өлөшө, %	100	100	100	100	100
1.7.	Заманча белем бирү технологиялөрен профессиональ эшчөнлектө (шул исөптөн мөгьлүмати-коммуникация технологиялөрен) нөтижөле кулланучы педагоглар өлөшө, мөктөпкөчө белем бирү учреждениелөре педагогларының гомуми санына карата, %	80	81	82	83	84
1.8.	педагогларның гомуми санына карата беренче һәм югары квалификация категориясе булган педагоглар өлөшө, %	60	61	62	63	64
1.9.	Елына бер бала тарафыннан авыру буенча калдырылган көннөр саны	2	2	2	2	2
1.10.	мөктөпкөчө белем бирү учреждениелөрендөгө балаларга карата авырмый торган балалар өлөшө, гомуми санда балалар, %	77	80	82	84	97
1.11.	Халыкның өлөшө, мөктөпкөчө белем бирүнең сыйфатыннан, сораштырылучылар саныннан, %	95	96	97	97,5	98
1.12	Балаларның, мөктөпкөчө белем бирү учреждениелөренө (алга таба - МББУ) чиратта торучыларның, мөктөпкөчө белем бирү учреждениелөренө балаларның, балалар бакчасына йөрергө телөүчелөрнең өлөшө, %	0	0	0	0	0
<p>2. Икътисадның инновацион үсөшө бурычларын хэл итүгө юнөлдөделгән заманча мөгариф моделен төзү, тэкьдим ителө торган хөзмөтлөрнең сыйфатын бөялөүнең системасын үстерү</p>						

2.1.	Башлангыч белем бирүнең һәм гомуми белем бирүнең яңа белем бирү стандартына күчүне гамәлгә ашырган мәктәпләрнең гомуми саныннан гомуми белем бирү учреждениеләренең (гомуми санның) өлеше, %	100	100	100	100	100
2.2.	Яңа федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә укытыла торган гомуми белем бирү оешмалары укучыларының, белем алуучыларның чагыштырма күләме %	100	100	100	100	100
2.3.	Мәгарифнең федераль дәүләт стандартларын кертүне исәпкә алып квалификация күтәрүне узган гомуми белем бирү учреждениеләренең (гомуми санның) педагоглары өлеше, %	100	100	100	100	100
2.4.	Укучыларның яңа белем бирү стандартына күчү нәтижеләреннән канәгать калган ата-аналары өлеше, %	60	70	78	78	78
2.5.	Компетентлы якин килүне исәпкә алып эшләнгән үсеш программалары булган гомуми белем бирү учреждениеләр өлеше, %	100	100	100	100	100
2.6.	Ата-аналарга белем бирүнең һәм психологик белем бирүнең төрле формаларында, шулай ук конференцияләрдә, гомуми белем бирү мәсьәләләре буенча форумнарда катнашучы ата-аналар өлеше, %	55	60	65	70	75
2.7.	Гомуми белем бирү учреждениесе чыгарылып укучылары саныннан бердәм дәүләт имтиханын тапшырган затлар бердәм дәүләт имтиханында катнашкан, %	100	100	100	100	100
2.8.	Гомуми белем бирү учреждениеләрен тәмамлаучыларның урта	0	0	0	0	0

	(тулы) белем турында аттестат алмаган гомуми белем бирү учреждениеларен төмамлаучылар өлөшө, %					
3. Мәгариф белән идарә итү системасының нәтижәлелеген арттыру						
3.1.	«Дәүләт һәм муниципаль идарә», «Менеджмент», «Персонал белән идарә итү» программалары буенча яңадан эзерлек узган мәгариф учреждениеләре житәкчеләренә өлөшө, %	100	100	100	100	100
3.2.	Белем бирү һәм финанс- хужалык эшчәнлегә турында бастырып чыгарылган (массакуләм мәгълүмат чараларында, Интернет челтәрәндә) гавами хисабы булган мәгариф учреждениеләре өлөшө, %	100	100	100	100	100
3.3.	Интернет челтәрәндә үзенең даими яңартыла торган сайтлары булган гомуми белем бирү учреждениеләре өлөшө, %	100	100	100	100	100
3.4.	Теркәлгән Устав нигезендә эшли торган, хезмәт өчен түләү фондының стимуллаштыручы өлөшөн бүлүдә катнашучы демократик, дәүләт- ижтимагый идарә итү үзидарә органы булган мәгариф учреждениеләре өлөшө, %	100	100	100	100	100
3.5.	Белем бирү учреждениесе белән идарә итүдә мәгълүмат технологияләрен кулланучы житәкчеләр өлөшө, %	85	90	95	100	100
4. Укыгучылар һәм мәктәпләрнең эш сыйфатын бәяләүнең яңа системасын булдыру						
4.1.	Ата-аналардан белем бирү хезмәтләренә сыйфатын канәгатьләнәдерү буенча сораштырулар (ельна сораштырулар саны) үткәрү	1	1	1	1	1
4.2.	Халыкның гомуми белем сыйфатына дәлиләр (сораштырылуучылар саныннан, %)	82	83	83	84	85

4.3.	Белем бирү сыйфатын баяләнең эчке системалары булган мәктәпләр өлеше%	100	100	100	100	100
5. Укучыларны һөнәри ориентацияләү, профильле укыту һәм профильле әзерләү системасын камилләштерү						
5.1.	Профильле укыту программаларын гамәлгә ашыручы урта гомуми белем бирү оешмалары өлеше, %	45	45	45	45	45
5.2.	Югары баскычлы укучыларны профильле белем белән тәэмин итү, %	76	76,1	76,1	76,1	76,1
5.3.	9 класс укучыларын профильле белем белән тәэмин итү, %	100	100	100	100	100
5.4.	Һөнәри өстенлекләр мониторингы белән колачланган 9-10 укучылар өлеше, %	70	80	80	80	80
6. Мәгариф учреждениеләре чөлтәрен эшләвенәң нәтижәләгән арттыру максатында үстерү						
6.1.	Белем бирү процессын гамәлгә ашыру шартларына карата хәзерге заман таләпләренә җавап бирә торган мәгариф учреждениеләре өлеше, %	91,2	91,3	91,4	91,5	92
6.2.	Мәктәпләрнең яңа уку елына әзерлеге, %	100	100	100	100	100
6.3.	Яңа жылыту сезоны шартларында мәктәпләрнең эшкә әзерлеге, %	100	100	100	100	100
6.4.	Капиталь ремонт таләп итә торган гомуми белем бирү учреждениеләренәң өлеше, %	9,2	7,9	6,6	5,3	3,9
6.5.	Сертификацияләнгән мәктәп автобуслар саны	15	15	15	15	15
6.6.	Муниципаль гомуми белем бирү оешмаларында бер сменада шөгылләнүче укучылар өлеше, укучыларның гомуми санында, процентларда	100	100	100	100	100
7. Мәгариф системасының кадрлар потенциалын үстерү						
7.1.	Муниципаль мәгариф учреждениеләренәң педагогик хезмәткәрләре штатларының комплектылыгы, %	99,0	99,0	99,0	99,0	99,0

7.2.	Беренче һәм югары категорияле педагог хезмәткәрләр өлеше, %	84,15	84,16	84,17	84,18	84,20
7.3.	Гомуми белем бирү учреждениеләренең 35 яшькә кадәрге укытучыларының гомуми белем бирү учреждениеләренең барлык укытучылары санынан өлеше %	15	15,5	15,5	15,5	15,6
7.4.	Инновацион эшчәнлек өчен бүләкләүләр алу өчен региональ дәрәжәдәге һәм федераль дәрәжәдәге педагогик остальк конкурсларында катнашучы педагогик хезмәткәрләр өлеше, %	1,7	2,0	2,2	2,4	2,6
7.5.	Мәгариф учреждениеләренең квалификацияләрен күтәргән, кабат эзерлек узган (3 елга 1 тапкыр исәпләгәндә), педагогик хезмәткәрләрнең гомуми саныннан белем бирү учреждениеләренең педагог хезмәткәрләре өлеше, %	27	27	27	27	27
8. Заманча белем бирү стандартларын һәм технологияләрен кергү						
8.1.	Инновацион белем бирү программаларын, белем бирү технологияләрен, укыту методларын һәм формаларын, муниципаль белем бирү учреждениеләренең гомуми саныннан гамәлгә ашыручы мәгариф учреждениеләре өлеше, %	76	76	76	76	76
8.2.	Уку жиһазлары һәм техник чаралар белән тәэмин итү өлешендә ФГОС таләпләренә туры килә торган предметлы мәктәпләрнең кабинетлары өлеше, %	55	58	60	65	70
9. Милли мәгариф үсеше						
9.1.	Укучыларны татар теленә өйрәтү, %	98,9	98,9	98,9	99	99
9.2.	Татар балаларын туган телдә укыту, %	55,7	56	57	58	60

9.3.	Татар балаларын туган телдә тәрбияләү, %	19,5	20	21	22	24
9.4	Татар телендә муниципаль һәм республика чараларында катнашучы балалар өлеше (конкурслар, конференцияләр, фестивальләр олимпиадалары), %	45	50	52	55	60
10. Бердәм электрон белем бирү пространствосын үстерү						
10.1.	Гомуми белем бирү мәктәбендә атнага бер укучының компьютерга керү сәгатъләре белән тәэмин ителеш, сәг.	0,5 ч.	1 ч.	1 ч.	1 ч.	1 ч.
10.2.	Муниципаль белем бирү учреждениеләрендә 1 компьютерга укучылар саны	8	7	7	7	7
10.3.	Челтәр берләшмәләре эшендә катнашучы педагоглар өлеше, %	100	100	100	100	100
11. Сәләтле балалар белән эшләү системасының нәтижәләгән арттыру						
11.1.	Төрле дәрәжәдәге олимпиадаларда һәм конкурсларда катнашучы гомуми белем бирү программалары буенча укучылар санының чагыштырма күләме, гомуми белем бирү программалары буенча укучыларның гомуми санында, %	46	46	46	46	46
11.2.	Бөтенроссия олимпиадасы, интеллектуаль конкурслар, фәнни-гамәли конференцияләр жинүчеләре һәм призерлары өлеше, укучыларның гомуми саныннан %	10	10,5	11	11,5	12
11.3.	олимпиадаларга эзерлек буенча уку-тренировка жыйнагында катнашкан укучылар саны, кеше	10	11	12	13	14
12. Чит телләргә өйрәнү өчен шартлар тудыру						
12.1.	Дәрестән тыш эшчәнлек хисабына икенче чит телне өйрәнүче укучыларның өлеше	100	100	100	100	100
12.2.	жәйге профильле лингвистик сменаларда катнашучы укучылар саны, кеше.	1	2	3	4	5
12.3.	Интернет-форумнарда, ижат	40	50	50	50	50

	конкурсларында, конференцияларда, семинарларда катнашучы чит телләр укытучылары өлеше, %					
13. Балаларга өстәмә белем бирү мөмкинлекләрен киңәйтү. Балаларның фәнни- техник ижатын үстерү						
13.1.	Махсус белем булган, техник юнәлешле берләшмәләрдә эшләүче өстәмә белем бирү педагоглары өлеше, %	12	12	13	14	15
13.2.	Балаларны өстәмә белем белән колачлау, шул исәптән:	96	96	97	97	97
13.3.	-техник һәм спорт- техник юнәлешле, %	28	28	29	29	30
13.4.	-физкультура-спорт юнәлешле, %	18	18	19	20	20
13.5.	- турист – туган якны өйрәнү юнәлешле, %	8	8	8	8	8
13.6.	- экология-биология юнәлешле, %	3	3	4	4	4
13.7.	- сәнгать-ижат юнәлешле, %	33	33	34	34	34
13.8.	- башка юнәлешләр, %	6	6	3	2	1
13.9.	Татар телендә белем алу белән колачланган балалар өлеше, %	61	62	63	64	64
14.	Тәрбия процессы белән идарә итү					
14.1.	Тәрбияләнүен актуаль проблемалары буенча квалификация күтәрү курслары үткән тәрбия эше буенча директор урынбасарлары өлеше, %	85	86	86	86	87
14.2.	Муниципаль мәгариф учреждениеләрендә гамәлгә ашырыла торган социаль әһәмиятле проектларның саны, бер.	5	5	5	6	6
15. Сәламәтлекне саклаучы технологияләр кергү һәм имин белем бирү мөхите булдыру						
15.1.	Физкультура залы булган гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль мәгариф оешмалары өлеше, гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы муниципаль мәгариф оешмаларының гомуми санында, %	93,7	93,7	93,7	93,7	100
15.2.	Мәктәп укучыларының	19	20	21	22	23

	гомуми санынан беренче сәламәт төркемле балалар өлеше, %					
15.3.	Спорт берләшмәләрендә шөгьльләнүче укучылар өлеше, %	18	19	20	21	22
15.4.	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалауга юнәлдерелгән бөтенроссия, республика, район акцияләрендә, ярышларда катнашучы мәктәп укучыларының өлеше, %	75	76	76	77	77
15.5.	Укучыларны кайнар туклану белән колачлау, %	100	100	100	100	100
15.6.	Укучыларны федераль дәүләт белем бирү стандартына күчерелгән, 2 тапкыр кайнар туклану белән колачлау, %	100	100	100	100	100
15.7.	Куркынычсызлык паспортына ия мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100	100
15.8.	Янгын сигнализациясенә ия мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100	100
16. Авыр тормыш хәлендә калган балаларга ярдәм						
16.1.	Гаилә иминлеген профилактикалау буенча семинарлар һәм тренинглар уздыруда катнашучы мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100	100
16.2.	Хокук саклау отрядлары булган мәктәпләр өлеше, %	100	100	100	100	100
16.3.	Ювеналь технологияләр (татулашуның мәктәп хезмәтләре, балаларның ышаныч телефоны) кертә торган мэгариф учреждениеләре өлеше, %	55	56	56	56	57
17. Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен сыйфатлы белем алу өчен һәркем файдалана алырлык шартлар тудыру						
17.1.	Сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән белем алучылар белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә заманча матди-техник шартлар булдырылган жайлаштырылган уку-укыту программаларын гамәлгә ашыручы мэгариф оешмалары өлеше, белем бирү программаларын	100	100	100	100	100

	гамэлгә оешмаларның санында, %	ашыручы гомуми					
17.2.	Пандуслары мөгариф өлеше, %	булган учреждениеләре	90	93	96	100	100
17.3.	Сәламәтлеге чикләнган эшләүче семинарлар, консультацияләр, конференцияләр, колачлау, кеше	мөмкинлекләре балалар белән педагогларны белән	100	100	100	100	100
17.4.	Медицина күрсәткечләрен исәпкә алып укыту сәламәтлек чикләнган балалар саны, шул исәптән инвалидлар, кеше	дистанцион	0	2	2	2	2
17.5.	Инвалид балаларны дистанцион укыту технологияләре буенча яңадан уку үткән педагоглар саны, кеше		0	2	2	2	2
17.6.	Сәламәтлекләре балаларны район һәм республика чаралары шул исәптән инвалидлар декадасы кысаларында, кеше	чикләнган массакүләм	100	100	100	100	100
17.7.	Инклюзив белем бирү технологияләре керткән база мәктәпләре саны		3	3	3	3	3
18. Инновацион һәм тәҗрибә-эксперименталь эшчәнлек оештыру							
18.1.	Мәктәпләр, белем бирү базасында инновацион һәм эксперименталь майданчыклар саны, бер.	мәктәпкәчә учреждениеләре	11	12	13	14	15
18.2.	«Мөгариф» өстенлекле жиңүчеләре педагоглар жиңүчеләрнең саныннан, кеше	илкүләм проектының булган саны, гомуми	1	1	1	1	1
18.3.	Уку семинарларында, инновацион проблемалары түгәрәк катнашучы	һәм тәҗрибә-эксперименталь эшчәнлек буенча өстәлләрдә педагоглар	100	100	100	100	100

	саны, кеше					
19. Төбәк һәм халыкара хезмәттәшлек						
19.1.	Төбәк һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашучы белем бирү учреждениеләре чагыштырма күләме, %	8	10	10	10	10
19.2.	Төбәк һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашучы педагоглар саны, кеше	15	20	25	30	35
19.3.	Төбәк һәм халыкара проектларда һәм программаларда катнашучы укучылар саны, кеше	20	25	30	35	40
20. Гомуми белем бирүдә нәтижәле контракт кертү						
20.1.	Кайбыч муниципаль районы гомуми белем бирү оешмаларының педагогик хезмәткәрләренен уртача айлык хезмәт хакының Татарстан Республикасында уртача айлык хезмәт хакына мөнәсәбәте, %	100	100	100	100	100